

חוק חיילים משוחררים, התשמ"ד—1984

1. בחוק זה — הגרות

"חוק שירות בטחון" — חוק שירות בטחון, התשי"ט—1959 [נוסח משולב]¹ ;

"חייל משוחרר" — מי ששוחרר לאהר ששירת שירות סדיר שהוא חייב בו בצבא הגנה לישראל או במשמר הגבול על פי חוק שירות בטחון תקופה של שנתיים לפחות — בגבר, ותקופה של שנה וחצי לפחות — באשה, וכן מי ששוחרר לפני תקופה כאמור מחמת נכות כמשמעותה בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט—1959 [נוסח משולב]² ;

"עבודה מועדפת" — עבודה במקום עבודה, או בסוג עבודה, שקבע שר העבודה והרווחה בהסכמת שר האוצר ובהתייעצות עם ועדת העבודה והרווחה של הכנסת ;

"הכשרה מקצועית" — הכשרה מקצועית לצורך עבודה מועדפת הניתנת במסגרת מוסד ששר העבודה והרווחה, בהסכמת שר האוצר, הכיר בו לענין זה.

2. שר הבטחון רשאי לקבוע כי לענין חוק זה או חלק ממנו, יחשב כחייל משוחרר גם — שירות צבאי אחר

(1) מי שהתנדב לצבא-הגנה לישראל ושירת בו תקופה שתיקבע ;

(2) מי ששוחרר משירות סדיר בצבא-הגנה לישראל או במשמר הגבול על פי חוק שירות בטחון, ולא נתמלאו בו התנאים כאמור בהגדרת "חייל משוחרר" בסעיף 1,

והכל בתנאים ובסייגים שיקבע שר הבטחון בהסכמת שר האוצר.

3. מי שסיימה תקופת שירות של שנתיים לפחות בשירות לאומי כאמור בפיסקה (2) להגדרת "ילד" שבסעיף 5 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח—1968³, רואים אותה לענין חוק זה כחייל משוחרר. שירות לאומי

ד ב ר י ה ס ב ר

מהתקופה שנקבעה בהגדרה "חייל משוחרר", והכל כפי שייקבע בתקנות.

כן מוצע להחיל את החוק על בנות ששירתו בשיירות לאומי. להלן החלק הנוגע לענין בהגדרת "ילד" בסעיף 5 לחוק הביטוח הלאומי: "... בנות המשרתות בשירות לאומי בהתנדבות שאישר שר העבודה והרווחה ובתנאים שקבע בתקנות באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת".

מטרתה של הצעת החוק לסייע לחיילים משוחררים בקליטתם בחיים האזרחיים בכך שיקל עליהם להתקבל לעבודה, להכשרה מקצועית ולמוסדות להשכלה, במתן סיוע בהלוואות לצרכי שיכון ולימוד ובהגדלת הזיכוי ממס הכנסה.

סעיפים מוצע להחיל את החוק גם על מי ששירת 1 עד 3 בצה"ל בהתנדבות או ששירת בצה"ל פחות

1 ס"ח התשי"ט, עמ' 286.

2 ס"ח התשי"ט, עמ' 276.

3 ס"ח התשכ"ח, עמ' 108.

4. מי שלאחר תקופת השירות שהוא חייב בו על פי חוק שירות בטחון המשיך בשירות קבע בצבא הגנה לישראל, יראו את יום סיום תקופת השירות הראשונה כיום שבו נעשה לחייל משוחרר, אך לענין סעיפים 9 ו-11 יראו את יום שחרורו משירות הקבע כיום שבו נעשה חייל משוחרר.
5. הזכויות של חייל משוחרר לפי חוק זה יינתנו לו במשך שלוש שנים מהיום שבו נעשה חייל משוחרר.
6. חייל משוחרר יהיה זכאי, לעומת מי שאינו חייל משוחרר, לקדימות בשליחה לעבודה על ידי לשכות התעסוקה לפי חוק שירות התעסוקה, התשי"ט—1959, בכל עבודה מועדפת שחלה עליה זיקת חובה ללשכות שירות התעסוקה לפי החוק האמור; זכות הקדימה לפי סעיף זה תהיה עדיפה על פני כל זכות קדימה לפי החוק האמור ולפי חיקוק אחר.
7. במכרו לקבלת אדם לעבודה המתקיים על פי חיקוק תינתן עדיפות לחייל משוחרר המשתתף במכרו לעומת מי שאינו חייל משוחרר, ובלבד שמתקיימים בו כל דרישות הכשירות שפורטו במכרו והוא בעל נתונים הנוגעים לענין שאינם גופלים מנתוני שאר המשתתפים.
8. (א) חייל משוחרר יהיה זכאי, לעומת מי שאינו חייל משוחרר, לקדימות בקבלה להכשרה מקצועית שנותנת המדינה או הניתנת מטעמה, ובלבד שמתקיימים בו התנאים לקבלה לאותה הכשרה.
- (ב) חייל משוחרר יהיה זכאי לפטור חלקי משכר הלימוד בעד הכשרה מקצועית לפי תנאים שיקבע שר העבודה והרווחה בהסכמת שר האוצר; ניתנה ההכשרה שלא מאת המדינה או מטעמה, ישא אוצר המדינה בסכום שבו ניתן הפטור לחייל המשוחרר; הפטור והשתתפות אוצר המדינה כאמור יהיו במסגרת הסכום שנקבע למטרה זו בחוק התקציב לאותה שנת כספים.
- (ג) הוראות סעיף זה באות להוסיף על האמור בסעיפים 127 יא, 127 יג ו-127 טז לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח—1968, ולא לגרוע מהן.

ד ב ר י ה ס ב ר

המסגרת לקליטת חיילים משוחררים בעבודה מועדפת, כמוגדר בסעיף 1.

סעיף 7 מטרת הסעיף המוצע להקל על חייל משוחרר להתקבל בעבודה שלגביה נערך מכרו על פי חיקוק, כגון: חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט—1959.

סעיף 8 ההוראה המוצעת באה לסייע לחייל משוחרר רר בשתיים: בהעדפה להתקבל להכשרה מקצועית שנותנת המדינה או הניתנת מטעמה ובסיוע בשכר הלימוד.

סעיפים הזכויות שלפי החוק המוצע יינתנו לחייל 4 ו-5 משוחרר במשך שלוש שנים מיום שהשתחרר מהשירות, ואולם מי ששירת שירות קבע בצה"ל בסמוך לאחר שירות החובה, יזכה להטבות שלענין השלמת השכלתו התיכונית ולהלוואה ללימודים על-תיכוניים אף שהשתחרר משירות הקבע לאחר שהשלים שלוש שנות שירות.

סעיף 6 תקנון שירות התעסוקה מקנה עדיפות לחייל משוחרר בשליחה לעבודה, וזאת במשך שנה מיום שחרורו. הסעיף המוצע בא להרחיב את

9. חייל משוחרר המשלים את השכלתו התיכונית במוסד חינוך המתנהל בפיקוחו או באישורו של משרד החינוך והתרבות, ישא אוצר המדינה בחלק משכר הלימוד, לפי תנאים ומבחנים שקבע שר החינוך והתרבות בהסכמת שר האוצר.

10. חייל משוחרר יהיה זכאי, לעומת מי שאינו חייל משוחרר, לעדיפות בקבלה למסלול לימודים פלוני במוסד להשכלה גבוהה, כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח—1958⁵, ובלבד שמתקיימים בו תנאי הכשירות הנהוגים במוסד לאותו מסלול.

11. (א) חייל משוחרר שנתקבל ללימודים במוסד להשכלה גבוהה כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח—1958 או במוסד על-תיכוני אחר ששר החינוך והתרבות הכיר בו לענין זה, יהיה זכאי להלוואה בסיוע למימון שכר הלימוד, לפי מבחנים וכללים שקבע שר החינוך והתרבות בהסכמת שר האוצר.

(ב) שר האוצר יקבע את תנאי ההחזר של ההלוואות כאמור.

12. חייל משוחרר הזכאי, על פי הכללים והנהלים הנהוגים לענין זה, להלוואה מאת המדינה או מטעמה לצרכי שיכון, יוגדל סכום ההלוואה בשיעורים ובתנאים שקבע שר הבינוי והשיכון בהסכמת שר האוצר.

13. בחוק מס הכנסה (הטבות לחיילים משוחררים) (הוראת שעה), התשמ"א—1981⁶, בסעיף 2—

(1) בפסקה (1), במקום "5/12" יבוא "6/12";

(2) בפסקה (2), במקום "5/24" יבוא "4/12";

(3) בסופו יבוא:

"(3) 2/12 נקודות זיכוי לכל חודש שלם משנים עשר החדשים שלאחריהם לעבודתו בעבודה כאמור."

14. הממשלה ממונה על ביצוע חוק זה, והיא רשאית להתקין תקנות לביצועו.

דברי הסבר

11 סעיף מטרת הסעיף לסייע לחייל משוחרר בהל-
וואה לצורך לימודים על-תיכוניים.

9 סעיף הסעיף המוצע נועד לסייע לחייל משוחרר להשלים את השכלתו התיכונית על ידי השתתפות בשכר לימוד.

12 סעיף מטרת הסעיף לסייע לחייל משוחרר בהל-
וואה מוגדלת לצורך שיכון.

10 סעיף מוצע שלחייל משוחרר, העונה על הדרי-
שות של מוסד להשכלה גבוהה כדי להת-
קבל במסלול לימודים שבו נבחרים המועמדים על-פי
כללים שקבע המוסד, תהיה עדיפות לעומת מי שאינו
חייל משוחרר.

13 סעיף מוצע להגדיל את שיעור הזיכוי ממס הכ-
נסה הקבוע בחוק מס הכנסה (הטבות
לחיילים משוחררים) (הוראת שעה), התשמ"א—1981,
המטרה היא לאפשר לו לרכוש סמוך לאחר שחרורו
מוצרי צריכה ביתיים.

5 ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

6 ס"ח התשכ"א, עמ' 145.